

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

PATRICK MODIANO

Strada
Dughenelor
Întunecoase

Traducere din franceză de
ȘERBAN VELESCU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Denisa Comănescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Corina Roncea, Carmen Petrescu

Tipărit la Proeditură și Tipografie

PATRICK MODIANO
RUE DES BOUTIQUES OBSCURES
Copyright © Éditions Gallimard, 1978
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2014, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Modiano, Patrick
Strada Dughenelor Întunecoase / Patrick Modiano;
trad.: Șerban Velescu. – București: Humanitas Fiction, 2014
ISBN 978-973-689-831-0
I. Velescu, Șerban (trad.)
821.133.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Lui Rudy
Tatălui meu

I

Nu sunt nimic. Nimic decât o siluetă luminoasă, pe terasa unei cafenele, în seara aceea. Așteptam să se oprească ploaia, o aversă care începuse chiar în clipa în care Hutte se despărțea de mine.

Cu câteva ore mai înainte, ne întâlnisem pentru ultima oară în localul Agenției. Hutte stătea, ca de obicei, înapoia biroului masiv, dar cu paltonul pe el, astfel încât aveai într-adevăr senzația unei plecări. Eu mă așezasem în fața lui, în fotoliul de piele rezervat clienților. Lampa de opalină difuza o lumină vie care mă orbea.

— Ei bine, Guy... S-a terminat... a spus Hutte cu un suspin.

Pe birou zăcea aruncat un dosar. Poate cel al omulețului brunet, cu privire speriată și față buhăită, care ne însărcinase să-i urmărim nevasta. După-amiaza ea avea să se întâlnească cu un alt omuleț brunet, cu față buhăită, într-un hotel de pe Rue Vital, lângă Avenue Paul-Doumer.

Hutte își mângâia gânditor barba, o barbă aproape căruntă, scurtă, dar care-i gădila obraji. Ochii lui mari și luminoși priveau pierduți în gol. La stânga biroului, scaunul de răchită pe care mă așezam în orele de lucru. Înapoia lui Hutte, rafturile din lemn de culoare închisă acopereau jumătate din perete: erau aici ghiduri *Bottin* și anuare de toate genurile din ultimii cincizeci de ani. Hutte îmi spusese deseori că erau niște instrumente de lucru de neînlocuit, de care nu s-ar desparti niciodată. Și că aceste ghiduri *Bottin* și anuare erau cea mai de preț și mai emoționantă bibliotecă pe care o puteai avea, pentru că în paginile lor erau repertoriate multe ființe, lucruri și lumi dispărute despre care numai ele puteau depune mărturie.

— Ce-o să faci cu toate *Bottin*-urile astea? l-am întrebat pe Hutte, arătându-i rafturile cu un gest larg al brațului.

— Le las aici, Guy. Nu renunț la contractul de închiriere a apartamentului.

Aruncă o privire grăbită în jur. Cele două canaturi ale ușii care dădea în cămăruța învecinată erau deschise, astfel că se puteau vedea canapeaua de catifea uzată, șemineul și oglinda în care se reflectau rafturile cu anuare și *Bottin*-uri și figura lui Hutte. Adesea, clienții noștri așteptau în camera asta. Un covor persan acoperea parchetul. Pe perete, lângă fereastră, era agățată o icoană.

— La ce te gândești, Guy?

— La nimic. Deci menții contractul de închiriere a apartamentului?

— Da. O să vin din când în când la Paris, așa că Agenția o să-mi servească drept locuință provizorie.

Îmi întinse tabachera cu țigări.

— Mi se pare mai puțin trist să păstrez Agenția așa cum era.

Se împlineau opt ani și mai bine de când lucram împreună. El însuși crease agenția asta de detectivi particulari în 1947 și lucrase cu mulți alții înainte de a lucra cu mine. Rolul nostru era să furnizăm clienților ceea ce Hutte numea „informații mondene”. Cum îi plăcea adeseori să spună, totul se petrecea între „oameni de lume”.

— Crezi că o să poți trăi la Nisa?

— Sigur că da.

— N-o să te plictisești?

Suflă fumul țigării.

— Odată și odată tot trebuie să te retragi, Guy.

S-a ridicat greoi. Hutte trebuie să cântărească peste o sută de kilograme și are cam un metru nouăzeci și cinci înălțime.

— Trenul meu pleacă la ora 20:55. Avem timp să bem un păhărel.

O luă înaintea mea pe culoarul care duce în vestibul. Acesta are o formă ovală curioasă și pereți de un bej spălăcit. O servietă neagră, atât de plină încât nu se putuse închide, era pusă pe jos. Hutte o luă. O ducea sprijinind-o cu cealaltă mână.

— N-ai bagaje?

— Am trimis totul înainte.

Hutte a deschis ușa de la intrare, iar eu am stins lumina în vestibul. Pe palier, a șovăit o clipă înainte de a închide ușa și la pocnetul acela metalic am simțit că mi se strânge inima. El marca sfârșitul unei lungi perioade din viața mea.

— Te-apucă tristețea, nu-i așa, Guy? îmi spuse Hutte și scoase din buzunarul paltonului o batistă mare cu care își șterse fruntea.

Pe ușă încă mai era fixată plăcuța dreptunghiulară de marmură neagră pe care sta scris cu litere aurite, strălucitoare.

C.M. HUTTE

Anchete particulare

— O las aici, mi-a spus Hutte.

Apoi întoarse o dată cheia în broască.

Am mers pe Avenue Niel până în Place Pereire. Se înnoptase și, cu toate că intram în iarnă, era călduț. În Place Pereire ne-am așezat la Terasa Hortensiilor. Lui Hutte îi plăcea cafeneaua asta, pentru că scaunele erau canelate „ca odinioară“.

— Și tu, Guy, ce-o să faci? mă întrebă el după ce bău o înghițitură de coniac cu apă.

— Eu? Am găsit o urmă.

— O urmă?

— Da, o urmă a trecutului meu...

Rostisem fraza asta pe un ton pompos care-l făcu să zâmbească.

— Am fost dintotdeauna convins că o să-ți regăsești trecutul.

Acum era grav și asta m-a emoționat.

— Dar vezi tu, Guy, mă întreb dacă merită într-adevăr osteneala...

A tăcut. La ce visa? La trecutul lui?

— Îți las o cheie a Agenției. Poți să treci pe acolo din când în când. Mi-ar face plăcere.

Mi-a întins o cheie pe care am strecurat-o în buzunarul pantalonului.

— Și telefonează-mi la Nisa. Ține-mă la curent cu... trecutul tău.

S-a ridicat și mi-a strâns mâna.

— Vrei să te conduc la tren?

— Nu... nu... E atât de trist...

A ieșit din cafenea dintr-un singur pas mare, evitând să se întoarcă, și am încercat o senzație de gol. Omul acesta însemnase mult pentru mine. Fără el, fără ajutorul lui, mă întreb ce s-ar fi întâmplat cu mine acum zece ani, când, pe neașteptate, fusesem lovit de amnezie și orbecăiam prin ceață. Îl impresionase cazul meu și, mulțumită numeroaselor sale relații, îmi făcuse rost chiar și de o stare civilă.

— Poftim, îmi spusese el întinzându-mi un plic mare care conținea un act de identitate și un pașaport. Acum te cheamă Guy Roland.

Apoi detectivul acesta, la care venisem cerându-i să-și pună în joc toată priceperea ca să găsească martori sau urme ale trecutului meu, adăugase:

— Dragul meu „Guy Roland“, de acum înainte, nu mai privi în urmă și gândește-te la prezent și la viitor. Îți propun să lucrezi cu mine...

Începuse să mă simpatizeze din cauză că și el – am aflat asta mai târziu – își pierduse propriile urme și că o parte a vieții lui dispăruse dintr-odată, fără să mai rămână nici cel mai neînsemnat fir conducător, nici cea mai mică legătură care ar fi putut să-l mai lege de trecut. Pentru că ce ar mai fi putut avea comun acest bătrân istovit pe care-l văd îndepărtându-se în nopte cu paltonul lui jerpelit cu servieta lui mare, neagră, și jucătorul de tenis de altădată, chipeșul și blondul baron balt Constantin von Hutte?

II

— Alo? Domnul Paul Sonachitzé?

— Chiar el.

— Guy Roland la telefon... Știți, sunt...

— Știu, știu! Putem să ne vedem?

— Când vreți...

— De pildă... deseară, pe la nouă, pe Rue Anatole-de-la-Forge. Vă convine?

— Ne-am înțeles.

— Vă aștept. Pe curând.

A închis brusc și simțeam cum sudoarea se prelinge de-a lungul tâmpelor. Băusem un pahar de coniac ca să-mi dau curaj. De ce oare un lucru atât de neînsemnat cum e, de pildă, formarea unui număr de telefon îmi provoacă atâta chin și teamă?

La barul din Rue Anatole-de-la-Forge nu era nici un client, iar el stătea înapoia tejghelei, îmbrăcat în costum de stradă.

— Ați picat la țanc mi-a spus. Miercurea seara sunt liber.

A venit spre mine și m-a luat pe după umăr.

— M-am gândit mult la dumneavoastră.

— Mulțumesc.

— Știți, treaba asta mă frământă, cu adevărat...

Aș fi vrut să-i spun să nu-și facă griji din cauza mea, dar cuvintele nu-mi veneau pe buze.

— Până la urmă, cred că ați fost în anturajul cuiva pe care-l vedeam adeseori într-o anumită perioadă... Dar cine?

Dădu din cap.

— Nu mă puteți pune pe urmele lui?

— Nu.

— De ce?

— M-a părăsit cu totul memoria, domnule.

A crezut că glumesc, așa că a spus, ca și cum ar fi fost vorba de un joc sau de o ghicitoare:

— Bine. O să mă descurc singur. Îmi dați mână liberă?

— Dacă vreți...

— Atunci, deseară mergem să cinăm la un prieten de-al meu.

Înainte de a ieși, a tras scurt, în jos, de maneta unui contor electric și a închis ușa din lemn masiv, întorcând de mai multe ori cheia în broască.

Mașina lui era parcată pe trotuarul de vizavi. Era neagră și nouă. Îmi deschise, politicoș, portiera.

— Prietenul ăsta are un restaurant foarte plăcut între Ville-d'Avray și Saint-Cloud.

— Și mergem până acolo?

— Da.

Din Rue Anatole-de-la-Forge am intrat pe Avenue de la Grande-Armée și m-am simțit ispitit să mă dau imediat jos din mașină. Să merg până la Ville-d'Avray mi se părea imposibil. Totuși trebuia să fiu curajos.

Până când am ajuns la Porte Saint-Cloud a trebuit să lupt împotriva panicii care mă cuprinsese. Îl cunoșteam prea puțin pe acest Sonachitzé. Nu cumva mă atrăgea într-o cursă? Dar, treptat, ascultându-l vorbind, m-am liniștit. Îmi înșira diversele etape ale vieții lui profesionale. Mai întâi, lucrase în barurile de noapte rusești, apoi la Langer, un restaurant care se afla într-o grădină de pe Champs-Élysées, apoi la hotelul Castille de pe Rue Cambon, și mai trecuse și prin alte localuri, înainte de a se ocupa de barul ăsta de pe Rue Anatole-de-la-Forge. De fiecare dată lucra cu Jean Heurteur, prietenul la care mergeam acum, astfel încât, timp de vreo douăzeci de ani, formaseră o echipă. Și Heurteur avea memorie bună. Împreună aveau să dezlege fără îndoială, „enigma“ mea.

Sonachitzé conducea foarte prudent, astfel că am făcut aproape trei sferturi de oră până la destinație.

Un fel de bungalow căruia o salcie plângătoare îi acoperea aripa stângă. Spre dreapta, deslușeam un vălmășag de boscheți. Salonul restaurantului era încăpător. Dinspre fund, unde strălucea o lumină vie, venea spre noi un bărbat. Îmi întinse mâna.